

> Retouradres Postbus 8762

Datum 23 mei 2017
Betreft Keuze van de start- en landingsrichting

Ministerie van Defensie

Vliegbasis Eindhoven

Naamgeving start- en landingsbaan

Start- en landingsbanen krijgen hun 'naam' aan de hand van een systeem dat de richting van de baan weergeeft. De getallen komen overeen met de graden op een kompas. Vliegbasis Eindhoven heeft een startbaan die twee kanten op kan worden gebruikt. Richting het zuidwesten, met kompaskoers 214°, of richting het noordoosten, met kompaskoers 034°. Deze koersen worden afgerond naar een tweecijferige code. In het eerste geval spreken we dus over baan 21, de andere kant op wordt baan 03 genoemd.

Baankeuze

Het is het veiligst om tegen de wind in te landen en te starten met een vliegtuig. Daarom is de wind de belangrijkste bepalende factor bij het kiezen van de start- en landingsrichting. Daarnaast spelen er andere factoren mee, zoals de beschikbaarheid van naderingshulpmiddelen, aanvliegverlichting en eventuele werkzaamheden op het vliegveld. De verkeersleiding bepaalt daarmee de meest geschikte baanrichting. Als het nodig is, omdat bijvoorbeeld de wind is gedraaid, dan wordt de baanrichting gedurende de dag gewisseld.

Klimatologie

In Nederland komt de wind voornamelijk uit het zuidwesten. Daarom hebben veel Nederlandse vliegvelden een startbaan die zuidwestelijk is georiënteerd. In de meeste gevallen voldoet zo'n startbaan dus uitstekend om tegen de wind in te kunnen starten of landen. Op de website van het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut (KNMI) zijn windrozen van de Nederlandse hoofdstations te zien, waaronder ook Vliegbasis Eindhoven: <https://www.knmi.nl/nederland-nu/klimatologie/grafieken/maand/windrozen>. Deze windrozen geven een aardig beeld van de gemiddelde heersende wind op een bepaalde locatie.

Omdat de wind in Nederland voornamelijk uit het zuidwesten komt, wordt op Eindhoven vooral gestart vanaf baan 21. De verdeling van het verkeer over baan 21 en baan 03 is ongeveer 70/30. Dat wil zeggen dat in ongeveer 70% van de gevallen baan 21 wordt gebruikt voor starts, en in ongeveer 30% van de gevallen baan 03. Dit is gebaseerd op een langjarig gemiddelde. Deze verdeling is ook gebruikt bij het vaststellen van de geluidscontour voor de luchthaven van Eindhoven.

Keuzevrijheid en afwisselend baangebruik

Het komt natuurlijk regelmatig voor dat de wind niet recht voor de baan staat, deze zijwind is echter geen probleem. Ook kan het voorkomen dat er geland of gestart mag worden met een kleine rugwind. Om de veiligheid te waarborgen zijn hier wel internationale limieten voor vastgesteld. Daarnaast mag in bepaalde omstandigheden worden afgeweken van het uitgangspunt om tegen de wind in te starten en te landen. Dat mag alleen wanneer de rugwind minder dan 9 km/h bedraagt (in luchtvaarttermen 5 knopen) en de zijwind minder dan 28 km/h (15 knopen). Op die momenten bestaat er dus keuzevrijheid voor de baanrichting.

In de gevallen dat er sprake is van keuzevrijheid voor de baanrichting, heeft de dienstdoende luchtverkeersleider aandacht voor een evenwichtige spreiding van het verkeer. Vaak is het zo dat er bij mooi en rustig weer sprake is van

keuzevrijheid. Als dan bijvoorbeeld de ene dag baan 03 in gebruik is geweest, dan kan de luchtverkeerleider de andere dag kiezen voor baan 21. Ook houden de luchtverkeerleiders er in hun keuze rekening mee dat het baangebruik verdeeld wordt volgens het langjarig gemiddelde gebruik van 70/30. Dat is belangrijk, want het vliegverkeer moet binnen de vastgestelde wettelijke geluidscontour blijven. Waar mogelijk kan de keuzevrijheid die dan nog rest worden gebruikt om tegemoet te komen aan wensen voor afwisselend baangebruik bij perioden van meerdere aaneengesloten dagen met mooi en rustig weer. Mogelijkheden hiervoor worden op dit moment bestudeerd.

Informatievoorziening

Het is voor luchtvaardenden belangrijk om te weten welke baan er in gebruik is. Daarom wordt deze informatie geautomatiseerd uitgezonden op een luchtvaartfrequentie. Dit systeem, Automated Terminal Information System afgekort ATIS, zendt continu gesproken berichten uit. Deze berichten bevatten de baan in gebruik, maar ook het actuele en verwachte weer en overige informatie. Het actuele weer op de Vliegbasis Eindhoven staat ook op de website van het KNMI: <https://www.knmi.nl/nederland-nu/luchtvaart/vliegveldwaarnemingen>. De vliegveldcode van Eindhoven is EHEH. In deze berichten wordt de wind uitgedrukt in vijf cijfers: de eerste drie vormen de magnetische richting en de laatste letters de windsnelheid in knopen. 18015KT bijvoorbeeld betekent zuidenwind met een snelheid van 15 knopen. Wanneer sprake is van uitschieters (*gusts*) dan worden deze apart vermeld met de letter G en gevolgd door maximale snelheid van die uitschieters, bijvoorbeeld 18015**G30**KT.

Ministerie van Defensie

EHV
EHV:941 LUCHTHAVEN
SQUADRON

Datum
23 mei 2017

Onze referentie